

**PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE
VAN DE
RAAD VAN EUROPA**

—
BELGISCHE DELEGATIE
—

**Vergadering van de Permanente Commissie
van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa
Wenen (Oostenrijk), 22 november 2013**

De Permanente Commissie* van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa vergaderde op vrijdag 22 november 2013 in Wenen, op uitnodiging van de *Federale Raad* (Parlement) van Oostenrijk, het land dat momenteel het voorzitterschap waarneemt van het Ministercomité van de Raad van Europa voor een periode van zes maanden (van 14 november 2013 tot 14 mei 2014).

Tijdens de vergadering heeft de Permanente Commissie namens de Assemblée volgende teksten goedgekeurd:

- Toezicht op de terugkeer van irreguliere migranten en uitgeprocedeerde asielzoekers via het land, de zee of de lucht (Aanbeveling 2028)
- Drugshandel vanuit Afghanistan, een bedreiging voor de Europese veiligheid (Resolutie 1960)
- Deelname van niet-Lidstaten aan de verdragen van de Raad van Europa (Resolutie 1961 en aanbeveling 2029)
- Ontwerp van Verdrag van de Raad van Europa tegen de handel in menselijke organen (Advies 286)
- *Stalking* (Resolutie 1962)
- Geweld ten opzichte van vrouwen in Europa (Resolutie 1963 en aanbeveling 2030)
- Democratie en de beperking van het aantal mandaten (Informatieverslag nr. 13282)
- Goed bestuur in grootsteden (Resolutie 1964)
- Ordehandhaving voor de leden van de Parlementaire Assemblée (Resolutie 1965)

* * * * *

(*) De Permanente Commissie is samengesteld uit het Bureau (de voorzitter van de Assemblée, de 20 ondervoorzitters, de voorzitters van de vijf politieke fracties en de commissievoorzitters) en de voorzitters van de nationale delegaties. Gewoonlijk vergadert zij ten minste tweemaal per jaar en heeft zij als belangrijkste opdracht te handelen in naam van de Assemblée wanneer die laatste niet in zitting is.

Prioriteiten van het Oostenrijks voorzitterschap van het Ministercomité van de Raad van Europa

Op het programma van de vergadering stond eerst een verwelkoming door de h. Reinhardt Todt, Voorzitter van het Oostenrijks Parlement, gevolgd door een gedachtewisseling met de h. Michael Spindelegger, minister van Buitenlandse zaken van Oostenrijk, Voorzitter van het Ministercomité van de Raad van Europa, *het uitvoerend orgaan* van de Organisatie.

De minister gaf een toelichting bij de prioriteiten van het programma van zijn land voor het zesmaandelijks voorzitterschap van het Ministercomité van de Raad van Europa.

De prioriteiten van het Oostenrijks voorzitterschap werden vastgelegd in het licht van de problemen die zich voordoen in de drie fundamentele actiedomeinen van de Raad van Europa, te weten mensenrechten, democratie en de rechtsstaat, alsook in functie van de gemeenschappelijke prioriteiten zoals bepaald door Andorra, Armenië en Oostenrijk.

In dat opzicht zal Oostenrijk steun blijven verlenen aan de werkzaamheden van de Raad van Europa die gericht zijn op de bevordering van de democratie, waarbij de rechtsstaat geëerbiedigd wordt en de doeltreffendheid van justitie verbeterd wordt.

Verder onderschrijft Oostenrijk volmondig de huidige hervorming van de Organisatie die werd opgestart door de Secretaris-generaal en zal zich tevens blijven inzetten voor een betere samenwerking van de Raad met andere internationale organisaties.

Veel aandacht zal worden besteed aan de vrijheid van meningsuiting en de veiligheid van journalisten.

Tot de andere prioriteiten behoren de strijd tegen mensenhandel, het beheer van het internet, gelijkheid tussen mannen en vrouwen, de strijd tegen geweld ten opzichte van vrouwen, de fundamentele rechten van andersvaliden, de strijd voor de sociale cohesie in Europa en de opvoeding tot democratisch burgerschap, alsook democratie en beheer op lokaal en regionaal vlak.

* * * * *

Verkiezingswaarnemingen

1. Waarneming van de presidentsverkiezingen in Azerbeidzjaan (9 oktober 2013)

De waarnemersdelegatie van de Assemblee bestempelt het verkiezingsproces dat werd waargenomen op de dag van de presidentsverkiezingen als “vrij, rechtvaardig en transparant”, maar meent toch dat de fundamentele vrijheden in het land een “hoofdbekommernis” blijven.

De delegatie voegt eraan toe dat de overheden dringend werk moeten maken van de toepassing van de aanbevelingen inzake de kieswetgeving en maatregelen moeten nemen voor de volledige eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting en vergadering, met het oog op de democratisering van het land. Zij roept ook op tot de uitwerking van een “sterke en geloofwaardige” oppositie, om de bevolking bij toekomstige verkiezingen een echte keuze te kunnen aanbieden.

2. Waarneming van de presidentsverkiezingen in Georgië (27 oktober 2013)

Volgens de waarnemersdelegatie van de Assemblee werden de presidentsverkiezingen in Georgië op “transparante en doeltreffende wijze beheerd en verliepen zij in een verzoenend en constructief klimaat. Amper een jaar na de wetgevende verkiezingen hebben de burgers van Georgië opnieuw blijk gegeven van hun politieke maturiteit ter gelegenheid van de presidentsverkiezing. De verkiezing betekent een belangrijk succes voor het land en voor de hele Zuid-Kaukasische regio”.

De delegatie oppert een aantal nieuwe verbeteringen van de Georgische kieswetgeving betreffende het recht om zich verkiesbaar te stellen, de partij- en campagnefinanciering en een bredere vertegenwoordiging van de partijen in de verkiezingscommissies.

* * * * *

Tijdens de vergadering heeft de Permanente Commissie namens de Assemblee volgende teksten goedgekeurd:

* * * * *

Toezicht op de terugkeer van irreguliere migranten en uitgeprocedeerde asielzoekers via het land, de zee of de lucht (Aanbeveling2028)

Ten gevolge van de voortdurende stijging van het aantal irreguliere migranten en uitgeprocedeerde asielzoekers, alsook van het risico op slechte behandeling tijdens de gedwongen terugkeer, meent de Assemblee dat het hoog tijd wordt om meer aandacht te besteden aan de mensenrechtendimensie bij de uitwijzing van die categorieën personen.

Daarom roept de Assemblee het Ministercomité op om gemeenschappelijke regels uit te werken die van toepassing zouden zijn op alle landen betreffende de bescherming van de uit te wijzen personen via het land, de zee of de lucht, en betreffende het toezicht op die procedures. Die regels moeten onder meer handelen over procedures die gevolgd moeten worden bij de voorbereiding van de uit te wijzen personen, over de informatie die hen moet worden meegedeeld en over de medische expertises.

De Assemblee roept tevens op tot de uitwerking van een systeem van verplichte opleiding voor het begeleidend personeel en van specifieke richtlijnen voor de uitwijzing van kinderen en andere kwetsbare groepen, zoals zwangere vrouwen en ernstig zieke personen.

Verder roept de Assemblee de Lidstaten op tot samenwerking met Frontex en tot de uitwerking van een doeltreffend en gecoördineerd controlesysteem inzake gedwongen terugkeer.

* * * * *

Drugshandel vanuit Afghanistan, een bedreiging voor de Europese veiligheid (Resolutie 1960)

De Assemblee is van mening dat drugs een van de belangrijkste uitdagingen vormen waar moderne samenlevingen mee te maken krijgen. Drugsgebruik is nefast voor de gezondheid en de menselijke waardigheid, en stort vele individuen en hun naasten in verdriet en wanhoop. Bovendien dient de opbrengst van de illegale drugshandel voor de financiering van criminele en terroristische netwerken. Drugs vormen zo een ernstige bedreiging voor de internationale vrede, stabiliteit en veiligheid.

Heroïne en andere opiumproducten zijn de schadelijkste drugs die in Europa gebruikt worden en veroorzaken drie vierden van de doden ten gevolge van een overdosis.

Afghanistan is veruit de grootste producent van dat soort drugs en Europa, met inbegrip van Rusland, is de belangrijkste afzetmarkt voor de opiumproducten van dat land. De internationale gemeenschap is er tot nu toe nog niet in geslaagd de heroïnehandel vanuit Afghanistan af te blokken en Europa blijft een zware tol betalen voor dat falen.

De Assemblee meent dat het van essentieel belang is politieke steun te krijgen van de Lidstaten, waarnemers en partners van de Raad van Europa om te komen tot een meer slagvaardige internationale samenwerking in de strijd tegen de drugshandel vanuit Afghanistan. Die samenwerking is des te belangrijker in het licht van de terugtrekking van de ISAF (*International Security Assistance Force*) uit Afghanistan, gepland voor 2014.

* * * * *

Deelname van niet-Lidstaten aan de verdragen van de Raad van Europa (Resolutie 1961 en aanbeveling 2029)

De Raad van Europa heeft steeds een toonaangevende rol gespeeld voor de goedkeuring van verdragen gericht op de eerbiediging van mensenrechten, democratie en de rechtsstaat in de Lidstaten. Vele verdragen van de Raad van Europa handelen over kwesties waar ook niet-Lidstaten mee te maken krijgen, zoals de strijd tegen terrorisme, het witwassen van geld en de financiering van het terrorisme, mensenhandel, seksuele uitbuiting van kinderen en cybercriminaliteit.

De Assemblee stelt vast dat de meeste verdragen van de Raad van Europa ook openstaan voor niet-Lidstaten, maar dat er slechts weinige landen gebruik maken van die mogelijkheid.

Met het oog het noodzakelijk behoud en de versterking van zijn normen en de waarden, zou de Raad van Europa zich daarom moeten inzetten voor de toetreding van niet-Lidstaten tot relevante verdragen.

De Assemblee meent dat de Raad van Europa een voorkeursbehandeling moet geven aan Lidstaten die reeds werden aangezocht om toe te treden tot de instrumenten van de Raad van Europa, maar die het nog niet gedaan hebben. Zij stelt daartoe een aantal maatregelen voor, zoals de organisatie van conferenties en opleidingen gewijd aan onderwerpen die in belangrijke verdragen van de Raad van Europa behandeld worden.

* * * * *

Ontwerp van Verdrag van de Raad van Europa tegen de handel in menselijke organen (Advies 286)

De Assemblee is tevreden met het ontwerpverdrag van de Raad van Europa tegen de handel in menselijke organen, dat het eerste juridisch dwingende instrument ter zake is. Vermits de orgaanhandel wereldwijd een probleem vormt, is de Assemblee blij dat het toekomstig verdrag ook openstaat voor ondertekening en ratificatie van niet-Lidstaten van de Raad van Europa.

De Assemblee steunt het ontwerpverdrag, maar betreurt het wel dat de klemtoon teveel op de strafrechtelijke aspecten van de orgaanhandel ligt, waardoor er niet voldoende aandacht is voor preventie en samenwerking. Zo vindt zij het jammer dat organentekort niet aan bod komt, terwijl dat juist een van de hoofdredenen is van de orgaanhandel.

De Assemblee stelt vast dat de tekst in zijn huidige vorm een compromis is van de standpunten van de verschillende betrokken partijen. Zij betreurt het dat er om een algemene consensus te bereiken vele “achterpoortjes” werden opengelaten. Daardoor kunnen landen op bepaalde punten voorbehoud maken, wat een verzwakking kan betekenen van de draagwijdte van het toekomstige verdrag.

In haar advies schuift de Assemblee daarom een aantal amendementen naar voor om de draagwijdte en slagkracht van het verdrag te verhogen, meer bepaald inzake de preventie van de orgaanhandel, het «transplantatietoerisme» en het opvolgingsmechanisme.

* * * * *

***Stalking* (Resolutie 1962)**

Stalking is het stelselmatig binnendringen in het leven van een persoon waarbij de frequentie van het lastigvallen met de tijd steeds maar toeneemt. Het kan verschillende vormen aannemen, zoals *cyberstalking*, waarbij een persoon via het internet bedreigd wordt.

Ongeveer 10 % van de Europese bevolking, waarvan de meerderheid vrouwen, is het slachtoffer van *stalking*, of zal er in de toekomst mee te maken krijgen. *Stalking* is een vorm van geweld op zich, die bovendien kan leiden tot andere vormen van geweld, waaronder zelfs moord. Nochtans hebben de slachtoffers het meestal moeilijk om de voortekenen ervan te herkennen en laten zij het na om het te melden. Ondanks de ingrijpende impact ervan op de slachtoffers, bij wie het ontredering, verdriet of angst veroorzaakt, wordt *stalking* nog lang niet overal als misdrijf erkend. Het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld kan bijdragen tot de versterking van het juridisch kader inzake de strijd tegen *stalking*.

Daarom roept de Assemblee de Lidstaten van de Raad van Europa op om het begrip *stalking* als afzonderlijk misdrijf op te nemen in hun rechtssysteem en ervoor te zorgen dat de betreffende wetgeving daadwerkelijk wordt toegepast. Zij nodigt hen ook uit om maatregelen te nemen ten gunste van de slachtoffers en dringend werk te maken van de preventie van *stalking*, met inbegrip van *cyberstalking*.

* * * * *

Geweld ten opzichte van vrouwen in Europa (Resolutie 1963 en aanbeveling 2030)

In Europa krijgt een op vier vrouwen in haar leven te maken met geweld. Het is een wijdverspreide vorm van mensenrechtenschending, alsook een groot probleem op het vlak van volksgezondheid. Jammer genoeg is het zo sterk ingeburgerd in de samenleving dat de meeste mensen de aard, omvang en ernst ervan niet onderkennen.

In 2013 heeft de jaarlijkse vergadering van de VN-Commissie inzake de situatie van de vrouw de aandacht van het brede publiek, de media en de politieke verantwoordelijken op die kwestie getrokken, waardoor landen in de hele wereld meer doortastende maatregelen ter zake hebben genomen.

De Assemblee meent dat de Raad van Europa en zijn Lidstaten zich meer moeten inspannen om ervoor te zorgen dat 2013 het jaar wordt waarin het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld daadwerkelijk van kracht wordt, hetgeen tien ratificaties betekent.

In die context moet de Assemblee zich blijven inzetten voor de bevordering van nieuwe ondertekeningen en ratificaties, meer in het bijzonder door de ontplooiing van activiteiten gericht op parlementsleden. Zij moet verder activiteiten ontwikkelen om het brede publiek te sensibiliseren op het vlak van geweld tegen vrouwen, onder meer door samenwerking met de sector van de media.

* * * * *

Democratie en de beperking van het aantal mandaten (Informatieverslag nr. 13282)

Het informatieverslag is gebaseerd op een studie inzake «Democratie, de beperking van het aantal mandaten en de onverenigbaarheid van politieke functies», opgesteld door de Europese Commissie voor democratie door het recht (de “*Commissie van Venetië*”).

De Assemblee meent dat de studie een kostbare informatiebron vormt die onder meer een algemeen gedeelte bevat over democratie en vertegenwoordiging, en een theoretisch overzicht inzake de beperking van het aantal mandaten en het recht op herverkiezing van politieke gezagsdragers.

Zij prijst de studie aan bij de nationale delegaties en parlementen van de Lidstaten, waarnemers en partners van de Raad van Europa, opdat het hen stof tot nadenken zou bieden voor hun activiteiten gericht op het verbeteren van de democratie.

Gelet op de grote diversiteit aan (grond)wettelijke bepalingen in heel Europa, meent de Assemblee evenwel dat het niet aangewezen is om tere zake een ontwerp-resolutie in te dienen.

* * * * *

Goed bestuur in grootsteden (Resolutie 1964)

Tot het goed bestuur in grootstedelijke gebieden behoren alle vormen van regulering die bijdragen tot een grotere transparantie en doeltreffendheid van het administratief en politiek systeem en die effectief bijdragen tot de verbetering van de levenskwaliteit in stadsgebieden. Sinds vele jaren wordt burgerinspraak beschouwd als een bijzonder belangrijk element voor goed democratisch bestuur op lokaal niveau.

De Assemblee is begaan met de noodzaak om te zorgen voor de naleving van hoge democratische normen en voor het behoud van de sociale cohesie in stedelijke gebieden, vooral in een periode waarin de besparingsmaatregelen op alle bestuursniveaus de burgerinspraak in het beslissingsproces des te belangrijker maken.

Tegenover de vele uitdagingen verbonden aan stadsgroei en -ontwikkeling moeten grootsteden het hoofd kunnen bieden aan bijzonder ingewikkelde situaties op het vlak van democratisch beheer en burgerinspraak. De grootsteden zijn de “bakens” van lokale democratie, waar de ontwikkelingen en vernieuwingen, maar ook de belemmeringen voor de inspraak, veel zichtbaarder zijn dan elders.

In die context nodigt de Assemblee de Lidstaten uit om te blijven ijveren voor goed bestuur op alle bestuurlijke niveaus, om bijzondere aandacht te besteden aan de grootsteden als democratische “laboratoria” en om wetgevende en institutionele kaders uit te werken die burgeroverleg en -inspraak op lokaal niveau bevorderen.

* * * * *

Ordehandhaving voor de leden van de Parlementaire Assemblee (Resolutie 1965)

De Assemblee bevestigt opnieuw haar inzet voor het recht op vrije meningsuiting, dat het belangrijkste parlementaire voorrecht is en tevens een basisvoorwaarde voor de onafhankelijkheid van de verkozenen. Daartegenover staat dat het ook verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich meebrengt.

Er moet dus een juist evenwicht gevonden worden tussen de vrijheid van meningsuiting binnen de Assemblee en de bescherming van de persoonlijke eer en goede naam. Daarnaast moet ook een goed verloop van de debatten van de Assemblee gewaarborgd worden.

De Assemblee stelt vast dat de laatste jaren bepaalde gedragingen of uitdrukkingen het goede verloop van de debatten in plenaire zitting of in commissie verstoord hebben. Zij is van mening dat het risico bestaat dat er in de toekomst nog meer of nog ergere incidenten zouden kunnen zijn, vooral door uitgesproken woorden of door gebaren, maar ook door het gebruik van logo's, symbolen of kleding.

Op basis van de reeds geldende praktijken in nationale en supranationale parlementen, stelt de Assemblee voor om de bestaande parareglementaire bepalingen te vervolledigen, meer bepaald door de invoering van een algemene verplichting voor de leden om zich op een beleefde en respectvolle manier te gedragen, waardoor de voorzitter van de Assemblee en van de commissies op gepaste manier kan reageren om de orde te handhaven en te zorgen voor het goede verloop van de vergaderingen, waarbij de vrijheid van meningsuiting van de leden eerbiedigd wordt.

* * * * *